

17. 2. 2003

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Druhy odpovědnosti za vady při prodeji v obchodě - zákonná odpovědnost za vady

Z výše uvedeného plyne, že kdyby například při prodeji jízdního kola v obchodě byla snížena cena z důvodu poškozeného laku na rámu, neodpovídal by prodávající pouze za toto poškození, ale nesl by odpovědnost za všechny další vady rámu a vady ostatních součástí prodaného jízdního kola. Není ovšem vyloučeno, aby prodávající formuloval zmíněnou vadu jako vadu celého rámu a snížil cenu jízdního kola přiměřeně hodnotě celé této součásti. Pak by bylo třeba vycházet z toho, že prodávající neodpovídá za vady celého rámu prodaného jízdního kola.

Odpovědnost prodávajícího za vady věci prodané v obchodě lze třídit na:

(i) zákonnou odpovědnost za vady, která se vztahuje na vady, jež má prodaná věc při převzetí kupujícím (§ 616 odst. 1 po novele Občanského zákoníku (dále jen „OZ“)),

(ii) záruční odpovědnost za vady, tj. za vady, které se vyskytnou po převzetí věci v záruční době - v záruce (§ 619 odst. 1 po novele OZ).

Záruku dělíme na:

(i) zákonnou záruku (§ 619 odst. 1 OZ),

(ii) smluvní záruku (§ 620 odst. 5 po novele OZ),

aa) založenou jednostranným prohlášením prodávajícího v záručním

listě (§ 620 odst. 5 OZ),

bb) založenou dohodou účastníků smlouvy o prodeji věci v obchodě

(§ 502 odst. 2 OZ).

Odpovědnost prodávajícího stanovená v § 619 až 627 OZ nemůže být dohodou účastníků vyloučena ani omezena. Smluvní záruka musí vždy jít nad rámec zákonné odpovědnosti, tj. poskytovat kupujícímu více práv než mu dává občanský zákoník v ustanoveních § 619 a násl. o zákonné odpovědnosti za vady. Vzájemný vztah zákonné a smluvní odpovědnosti prodávajícího za vady se řídí zásadou, že neposkytuje-li smluvní záruka v konkrétním případě kupujícímu více práv, má kupující vždy alespoň práva ze zákonné odpovědnosti za vady^[1].

Zákonná odpovědnost za vady

Zákonná odpovědnost za vady se vztahuje na vady, jež má prodaná věc při převzetí kupujícím. Novelou došlo ke změně ustanovení § 616 OZ, jehož nadpis nyní zní „Shoda s kupní smlouvou“ namísto dosavadního „Jakost a množství“. V prvním odstavci § 616 OZ se stanoví, že prodávající odpovídá kupujícímu za to, že prodávaná věc je při převzetí kupujícím ve shodě s kupní smlouvou, zejména, že je bez vad. Po novele došlo k celkem logickému přesunu první věty z dosavadního § 619 odst. 1 do § 616 odstavce 1 a jejímu doplnění. Druhý odstavec navazuje na první a uvádí, že pokud není v OZ uvedeno jinak, shodou s kupní smlouvou podle odstavce 1 se dále rozumí, že prodávaná věc má jakost a užitné vlastnosti smlouvou požadované, prodávajícím, výrobcem nebo jeho zástupcem popisované, nebo na základě jimi prováděné reklamy očekávané, popřípadě jakost a užitné vlastnosti pro věc takového druhu obvyklé, že odpovídá požadavkům právních předpisů, je v tom odpovídajícím množství, míře nebo hmotnosti a odpovídá účelu, který prodávající pro použití věci uvádí nebo pro který se věc obvykle používá. V zásadě se přitom věcně nemění již dříve upravené požadavky na kvalitu, kvantitu a vyloučení jakýchkoli vad prodávaných věcí, tedy i spotřebního zboží, s tím, že tyto požadavky se v souladu se směrnicí shrnují, jak již bylo výše řečeno, pod nově v § 616 OZ zaváděný pojem „shoda s kupní smlouvou“ a stav nevyhovující stanoveným požadavkům se pak označuje jako „rozpor s kupní smlouvou“.

V rámci zákonné odpovědnosti za vady je třeba uvést, že rozpor s kupní smlouvou, který projeví během šesti měsíců ode dne převzetí věci, se považuje za rozpor existující již při jejím převzetí (§ 616 odst. 4 po novele OZ). Jedná se o vyvratitelnou právní domněnku, protože vada věci, která se projeví v uvedené lhůtě se bude považovat za vadu existující při jejím převzetí pouze za předpokladu, že to neodporuje povaze věci nebo se neprokáže opak.

Rozsah a úprava odpovědnosti se liší podle toho jaká věc je předmětem prodeje. Kromě bezvadných věcí mohou být při prodeji v obchodě prodávány také věci, které mají vady (vadné nové věci nebo věci použité, přičemž vadou se rozumí i opotřebení použité věci), jež nebrání tomu, aby mohly být užívány k určenému účelu.

Za ty vady nových nebo použitých věcí, pro které byla snížena cena, prodávající neodpovídá, jestliže při prodeji bylo postupováno podle § 618 OZ. Za ostatní vady, které měly takto prodané věci při převzetí kupujícím, však odpovídá a u nových věcí prodaných s vadou odpovídá prodávající i za jiné vady, které se vyskytly po převzetí věci v záruční době. U použitých věcí prodávající neodpovídá za vady odpovídající míře používání nebo opotřebení, které měla věc při převzetí kupujícím (§ 619 odst. 3 po novele OZ^[2]).

Prodávajícímu je při prodeji věcí za nižší cenu uloženo:

(i) prodávat tyto věci jen za nižší ceny, než je obvyklá cena bezvadné věci^[3],

(ii) upozornit kupujícího na to, že věc má vadu, a o jakou vadu jde (§ 596 a § 618 OZ), není-li to zřejmé z povahy prodeje.

Z povahy prodeje je zřejmé, že jde o prodej vadných věcí, zejména tehdy, je-li tak označena prodejna, popř. některé z oddělení prodejny, avšak i v těchto případech je třeba výslovně kupujícího upozornit na to, o jakou vadu jde^[4].

Z výše uvedeného plyne, že kdyby například při prodeji jízdního kola v obchodě byla snížena cena

z důvodu poškozeného laku na rámu, neodpovídal by prodávající pouze za toto poškození, ale nesl by odpovědnost za všechny další vady rámu a vady ostatních součástí prodaného jízdního kola. Není ovšem vyloučeno, aby prodávající formuloval zmíněnou vadu jako vadu celého rámu a snížil cenu jízdního kola přiměřeně hodnotě celé této součásti. Pak by bylo třeba vycházet z toho, že prodávající neodpovídá za vady celého rámu prodaného jízdního kola.

Pokud by však prodávající pouze snížil cenu a neuvedl, v souvislosti s jakou konkrétní vadou byla sleva poskytnuta, ani by to nebylo zřejmé již z povahy prodeje, nešlo by o případ upravený v § 618 OZ, takže prodávající by odpovídal za vady prodané věci v plném rozsahu[5].

Je třeba podotknout, že jestliže byla cena snížena pod cenu obvyklou z důvodu výprodeje nebo posezónního doprodeje zboží, je rozhodující, že jde o prodej nové bezvadné věci, a nikoliv o prodej věci použité. Prodávající za vady takto prodaných věcí proto odpovídá v plném rozsahu.

Pro odpovědnost za vady ve smyslu ustanovení § 616 odst. 1 po novele OZ[6] je rozhodující okamžik převzetí prodané věci kupujícím. Z toho vyplývá, že prodávající odpovídá podle citovaného ustanovení kupujícím i za vady, které vznikly poškozením prodané věci v průběhu její přepravy do bydliště kupujícího nebo na jiné kupujícím určené místo prováděné nebo zajišťované prodávajícím. Totéž platí i při prodeji na dobírku a zásilkovém prodeji.

Odpovědnost za vady věci prodané v obchodě nespočívá zpravidla jen v odpovědnosti za vady, které má věc při převzetí kupujícím, nýbrž bývá dána i po určité, zákonem stanovenou dobu po převzetí věci (záruka). Pouze u dvou druhů zboží je občanským zákoníkem (§ 619 odst. 1 po novele OZ) omezena odpovědnost jen na vady, které má prodaná věc při převzetí. Jde o věci, které se rychle kazí[7] a věci použité.

[1] Oulík, J.: Prodej v obchodě, Praha, Panaroma, 1983, s. 78.

[2] Před novelou § 619 odst. 1 OZ.

[3] Obvyklou cenou bezvadné věci je třeba rozumět obecnou cenu nové věci v daném místě a čase nebo stanovenou cenu, na kterou se vztahuje obecně závazný předpis o cenách - srov. § 877 OZ.

[4] Jehlička, O., Švestka, J., Škárová, M. a kol.: Občanský zákoník. Komentář, 7. vydání, Praha, C. H. Beck, 2002, s. 768 až 769.

[5] Oulík, J.: Prodej v obchodě, Praha, Panaroma, 1983, s. 79.

[6] Před novelou § 616 a § 619 odst. 1 OZ.

[7] Bude se jednat zejména o ovoce, některé druhy zeleniny apod.

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)